

kerken, niet het minst door het verwerpen van de aan onze kerken in Gods gunst eens gegeven kerkenorde, in het doorzetten van een wonderlijke willekeur, in het in werkelijkheid wegnemen van de grondwet voor de samenleving der kerken, en het in de plaats daarvan stellen, wat menschen er in de historie alzoov gemaakt hebben in allerlei verkeerde toepassing, of wat men er thans van maken durft. Louter willekeur.

Wij zien het in het prijzen eener Synode als een overheidsmacht, en het neerdrücken van de vrije geloovigen, vrij door den Koning der kerk, tot onderdanen, die hebben te aanvaarden wat van boven af wordt opgelegd.

De geest van onzen tijd kan in twee woorden worden weergegeven: machtsverheerlijking en mystiek. Die twee behoren trouwens bijeen. De rede wordt verworpen, het irrationeële, het „innerlijke leven“ wordt allerwege tot de soevereine verheven. En daarvan zien wij nu helaas ook de ernstige verschijnselen in ons kerkelijk leven.

Maar Gode zij dank, het is thans anders dan na 1815, toen eerst in 1834 de reformatie begon. Die reformatie was er nu aanstonds, zij verheft direct haar stem. Zij openbaart zich in steeds blijdere gehoorzaamheid. Dat is het groot gebeuren in onzen tijd. Daar ligt de wortel der vrijheid ook voor ons staats- en maatschappelijk leven.

Dat is rijke genade van onzen God.

Het is mij een groote vreugde, dat wij hierover nu weer met elkander vrijuit kunnen spreken. Maar mijn plaatsje is nu zeker al wel meer dan vol.

Met hartelijke groeten en heilbede
Uw toegenegen
MARNIX.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Een grootste-gemeene- deeler-organisatie en „de groote beginselen“

Het was na den vorigen oorlog zede, met problemen te worstelen. We hadden toen van den oorlog weinig aan den lijve gevoeld.

Het is na den jongsten oorlog (in Europa) zede, de problemen op zij te schuiven. We hebben thans den oorlog aan lijf en ziel gevoeld.

Die oorlog was tevens een revolutie-kwestie. Hij was het in de allereerste plaats.

En de komende vrede, en reeds de voorbereiding van dien vrede, is weer een zaak van revolutie.

Tegenover de revolutie, die van beginselen uitgaat, kan men slechts beginselen stellen. Alleen wie uit beginselen leeft, heeft iets te zeggen en kan doelbewust handelen. Wie door prijsgeving van beginselen zichzelf de lendenen breekt, dien behoort de revolutionair, hij heete dan Mussolini (van wien het „frissche“ beeld der gebroken lendenen stamt), of anders, de lendenen niet meer te breken. Hij loopt over hem heen, en vindt hem niet eens meer het martirium waard.

Daaraan dachten we, toen we onder de oogen kregen een bijvoegsel bij de convocatie van de A.R.K.V. „Ned. en Oranje“ VII voor de vergadering van 3-6-45 in „Rehoboth“, te Utrecht. Het stuk volgt hier in zijn geheel.

Het Bestuur der Centrale Antirevolutionaire Kiesvereniging te Utrecht streeft eenparig naar de vorming van een Christelijk Nationale Volkspartij, die draagster is van de groote beginselen der Reformatie, en alle belijdende Protestanten in Nederland omvat. Vooral de strijd der laatste jaren heeft de noodzakelijkheid aangetoond, om onder afzien van alle bijkomstigheden, een front te vormen tegenover een wereld, die steeds sterker, zich aan den invloed van Kerk en Godsdienst pogt te onttrekken.

Om dit uiterst moeilijke werk van samensmelting van verschillende groepen met goeden uitslag te doen bekronen, is het noodig, dat de leiding gevende besturen zoo dicht mogelijk leven bij wat zich in de laatste jaren heeft doen gelden. Mitsdien zullen de thans zittende besturen in hun geheel hun functies ter beschikking stellen.

Op de hieronder aangegeven vergadering, waartoe behalve de leden der kiesvereniging ook worden uitgenoodigd allen, jong en oud, die tijdens de bezetting metterdaad getoond hebben liefde voor onze beginselen te hebben, wordt dan een nieuw bestuur gekozen. De taak van het nieuwe bestuur zal dan vooral bestaan in het be-

leidvol voorbereiden van de nieuwe organisatie. Daarnaast eischt der tijden nood, dat onmiddellijk de hand wordt geslagen aan de staatkundige voorlichting van ons volk. In de laatste jaren is een geheele generatie opgegroeid, die weinig kennis heeft kunnen verkrijgen van de groote politieke vragen. En juist op dit geslacht zullen allerlei stroomingen een aanval doen.

Om echter het voorloopig karakter van het nieuwe bestuur te accentueeren zal men bij deze voorlichting zich bepalen tot die vraagstukken, waarover geen verschil van meening bestaat met andere Protestantsche groepen.

Het Bestuur der Centrale Anti-Revolutionaire Kiesvereniging „Nederland en Oranje“.

Tot zoover de oproep.

Wij verstaan dit niet. Veel zullen we er niet van zeggen, want Adolphus Venator heeft reeds elders in dit of een ander nummer van ons blad een en ander opgemerkt, dat met het hier aan den dag tredend streven zich bezighoudt.

Voor ditmaal slechts een enkele vraag daarom. Men wil blijkbaar een nieuwe partij. Geen federatief verband van bestaande partijen. De partij zal de groote beginselen der Reformatie moeten „dragen“. De beginselen, wel te verstaan. Geen bijkomstigheden: geen ballast, zou Adolphus Venator zeggen (zie den eersten brief). Maar wat zijn bijkomstigheden? Het zou wel eens spoedig kunnen blijken, dat een partij, welke „die vraagstukken“ behandelt, waarover geen verschil van meening met andere Protestantsche groepen bestaat, juist de beginselen (die immers scheiding maken) „bijkomstigheden“ verklaart te zijn. Wat de één de lading noemt, zal de ander ballast heeten. Het is nog al een groot verschil...

Wij herhalen: Men wil geen federatief (nood) verband, doch, gelijk er letterlijk staat: men wil samensmelting. Zwaarder geschut tegen de ware eenheid kan de valsche eenheid niet in stelling brengen: samensmelting! Van verschillende groepen.

En dan: „Zoo dicht mogelijk leven bij wat zich in de laatste jaren heeft doen gelden“. Zich doen gelden — feiten naar voren, normen naar achteren. „Das Gebot der Stunde!“ Maar o we, het is juist in revolutiedagen „die Stunde des Gebots“!

Degenen, die onze beginselen toonden lief te hebben, werden opgeroepen. Om een voorlichting in het leven te roepen, die inzake de groote politieke vragen zich beperkt tot wat met de beginselen niets te maken heeft. Want men wil ons toch niet komen vertellen, dat de vroegere gedeeldheid der partijen er alleen maar was om bijkomstigheden? Ze was er om de beginselen! Met andere woorden: men roept de principiëlen op tot de instigatie van de rekkelijkheidpropaganda.

Het wordt mis.

Heel en al.

Wij zeggen niet, dat een noodprogramma altijd uit den boeze is.

Evenmin, dat daarvan een tijdelijk samengaan van principiëel andersdenkenden verboden is onder alle omstandigheden.

Maar hier wil men iets anders.

Men wil samensmelting van groepen in een nieuwe partij. Men heeft met Groen en Kuyper afgedaan. Men koestert zich in de illusie van het combineeren van „alle belijdende Protestanten“. Maar vraag niet wat het woord belijdend hier wil beteekenen.

De geschiedenis der Reformatie zelf intusschen heeft uitgewezen, dat een lichaam dat haar groote beginselen dragen wil, juist ertoe gezet zal zijn, meningsverschillen uit te lokken. Want de groote beginselen der Reformatie werken nog altijd, en werken steeds meer als de roode lap op den stier. Den stier met protestantsche namen in zijn stamboek.

Ik ben er zeker van, dat onder de onderteekenaars van dit stuk „synodalen“ zijn. Geen ballast in de politiek. Een schepje meer ballast in de Kerk — daarom de synode volgen. Waar moet het heen met de jeugd? En wat zullen de leiders van de jeugdorganisatie van den synodocratischen Ds K. Dijk nog vermogen tegen deze kiesvereniging?

Hoe het zij — wij mogen niet meedoen. Hiermee niet. Naar Uw tenten, Israël! Ik begin al meer te gelooven, dat de vrijmaking der Kerken, die onzerzijds niet gewild is, meer en meer een obligatie meebrengt, en er toe in staat zal stellen, haar te gehoorzamen. Want het kerkelijk leven der synodocratische gemeenschap kan niet meer krachtig opgroeien tegen deze stroomingen van politieke samensmelting.

Dr H. H. Kuyper schreef eens een boek Hamadil (over het genadeverbond). Het hebreuwsche woord wees op God, als scheiding-maker.

Maar hier schijnt men dit woord alleen indachtig te zijn om citaatjes uit te wisselen in den Kerkstrijd (formule zooveel der bindende synode).

Dat Hamadil (scheiding maken) te maken heeft met het politieke leven. Wie denkt er aan?

In de kerk-debatten: pas op, raak niet aan Kuyper. We schorsen U anders.

In de politiek: Wat zou Kuyper? Das Gebot der Stunde, mijne heeren! K. S.

PERSSCHOUW Een duidelijk geluid uit den ouden jeugdbond

Adolphus Venator schreef pas in zijn „brief aan een jongeren tijdgenoot“ over de noodzakelijkheid van een eigen jeugdbond voor de kerken, die de synodale binding en uitwerping en scheuring verwerpen als in strijd met Schrift en kerkenordening. Het zou ons niet verwonderen „als hier en daar de verzuiching opkwam: moet het ook hier nu zó?“

Inderdaad.

En 't is niet toevallig, doch volkomen logisch, dat ook uit den ouden Bond van J.V. op G.G. hier en daar erkent wordt, dat het inderdaad zó moet; dat de synodale scheur ook de jeugdverenigingen meetrekt in het onzalig bedrijf der synode. Ds H. Vogel van Enschede wijst daarop in zijn „Brief zonder adres“, opgenomen in „Gereformeerd Jeugdleven“, 15 Juni 1945. Hij schrijft daar o.m.:

Wat zeg je wel van de oproep van onzen vriend Timmerman uit Ommen? Het speelt me heel erg, maar het was me totaal onmogelijk naar de vergadering te gaan, die tegen Zaterdag 9 Juni was uitgeschreven. Ben jij er geweest? Op de oproep tot die vergadering stonden heel mooie zinnen. Blijkbaar ging het initiatief van vriend Timmerman uit. Hij ziet gevaren, die hij wil voorkomen en afweren. Ondanks alle verschil van opvatting op kerkelijk terrein, wil hij ons mooie jeugdwerk van voorheen weer opbouwen in Calvinistischen geest en het bewaren voor alle invloeden, die den onderlingen band zouden kunnen verbreken. Alles heel prachtig. Maar kan het? Dit alles deed me denken aan een synodalen dominee, die ten aanzien van de kerkelijke scheur maar één meening had. Hij vond het jammer, jammer, o zoo jammer! Op de kwestie's ging hij niet in en hij jammerde maar door. En wat schieten we daar nu mee op!

Op denzelfden dag kreeg ik ook onder oogen een oproep van een comité. Het was gericht aan de J.V.'en op G.G. binnen het ressort van de afdeling Overijssel van den Nederlandschen Bond. Eerste onderteekenaar was Dr C. N. Impeta, voorzitter. Die oproep heb ik zeker ook gekregen? Maar dan is je wel opgevallen, dat er volgens deze oproep voor de vrijgemaakte geref. jeugd in de oude organisatie geen plaats meer is. Deze oproep snijdt het tafellaken tusschen ons en den Bond, die in Juli 1942 door de moffen verboden werd, door. Of heb je dat er niet uit kunnen opmaken? Het staat er toch werkelijk in. Het is wel een heel lange, ouderwetsche zin, die je misschien wel hebt overgeslagen. Maar terwille van het belang van de zaak schrijf ik die even over:

„Leden van den Bond zullen ook thans alleen kunnen zijn die J.V.'s, die den Bijbel aanvaarden als „Gods onfeilbaar Woord, naar de opvatting van de „Drie Formulieren van Eenigheid. De Bond heeft, blijkens zijn in 1927 gedane uitspraak, nooit anders „aangenomen dan dat deze formulieren moeten worden verstaan als die der officieel erkende Gereformeerde Kerken in Nederland en zooals die door haar „worden gehandhaafd.“

Duidelijke taal, niet? Je bent uitgeworpen, man! Je kunt niet meer meedoen. Als je niet bukken wilt voor hiërarchisch geweld, dan zul je dat zelfs in je J.V. lidmaatschap moeten voelen.

Misschien denk je nog, dat je hier te doen hebt met de particuliere meening van een dominee uit Kampen, maar dan vergis je je! In het voorjaar van 1940 heeft Prof. Dijk een artikel geschreven, waarin verklaard geworden is, dat 1927 geen incidenteele beslissing is geweest, maar een normatieve leefregel heeft geschapen, waardoor wij bij voorbaat elke synodebeslissing zullen naspreken.

Je ziet, Dr Impeta geeft weer, wat ook anderen, over deze zaak hebben geschreven. Het kwaad is ten volle besloten!

Maar wat koop ik dan voor die eenheidsverzuichingen? Wij hebben toch waarlijk de breuk niet gewild! Maar hoe kun je nu, als eerlijke kerel, de oogen sluiten voor de werkelijkheid en, terwijl de scheur een feit is, zeggen: wij zijn één. Moeten dan waarheid en recht wijken voor een valsche eenheid?

Tot zoover Ds H. Vogel

We zijn zóó gewend aan camouflage, aan pleteuterig gedraai en zig-zag-politiek, dat we, hoe naar het ook op zichzelf is, bepaald bij zijn, voor dit model uit de pen van Dr C. N. Impeta in qualiteit van jeugdleider een consequent geluid te vernemen. K. S.

Onder re

Alle stuk
Prof. Dr.
Leven: „Ge
Knoeien: Ka
aan een Jon

INHOUD: I
— Uit de S
Leven: „Ge
Knoeien: Ka
aan een Jon

WET

Zoodoe
door Ds L
ten worde

Het ga
Rom. 9—

3. Het is
uitgevallen
heidenen
Strijdt da
gegeven v
belofte?

Dat is f
gaat hier
verbond, o
telijk zaad
sprake, m
hoofdstuk
Gods belo
wordt ver
nomen?

En op
antwoord
achtigheid
loften, da
heidenen

Want: v
had Hij pr
Zijn heil
zou binden
had Hij te
zou zijn
Neen, zeg
beloofd.

Integen
verbondsg
en Izaak
vulling va
vleeschelij
des Geeste

Hij had
gaf, het p
komen. H
Eeuwen v
uit Abrah
om dan, v
volle werk
de tenten
van zien, w

Want t
dat het he
Want Ab
Beiden wa
verbonds
„Werp de
zoon der c
zoon der v
belofte, g
Abraham
de boven
is Izaak.
„vondst“.